

KOMUNIKAT PRASOWY nr 174/22

Luksemburg, 27 października 2022 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-688/21 | Confédération paysanne i in. (Mutageneza losowa in vitro)

Odmiany roślin genetycznie modyfikowane: zdaniem pierwszego rzecznika generalnego Szpunara mutagenezę losową stosowaną in vitro należy wyłączyć z zakresu stosowania prawa Unii w dziedzinie zamierzonego uwalniania do środowiska GMO

Takie wyłączenie nie oznacza braku jakiejkolwiek kontroli nad odmianami roślin otrzymanymi za pomocą tych technik

Niniejsze postępowanie stanowi kontynuację sprawy Confédération paysanne i in.¹, w której zwrócono się do Trybunału o dokonanie wykładni dyrektywy 2001/18². Trybunał orzekł, że z jej stosowania nie można wykluczyć metod lub technik mutagenezy, które pojawiły się względnie rozwinęły się od przyjęcia tego aktu.

Conseil d'État (rada stanu, Francja), do której skierowano spór między Confédération paysanne – francuskim związkiem zawodowym rolników – i siedmioma stowarzyszeniami zwalczającymi GMO, a Premier ministre (premierem, Francja) i ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (ministrem rolnictwa i żywienia, Francja), w przedmiocie wyłączenia pewnych technik mutagenezy z zakresu stosowania przepisów francuskich dotyczących uprawy, sprzedaży i wykorzystania GMO, wystąpiła do Trybunału o dokonanie interpretacji dyrektywy 2001/18 w świetle wyroku Confédération paysanne i in. dotyczącego techniki lub metody modyfikacji genetycznej – mutagenezy losowej stosowanej in vitro.

Pierwszy rzecznik generalny Maciej Szpunar w swojej dzisiejszej opinii zauważył, że wyrok w sprawie Confédération paysanne i in. zasadniczo dotyczy wyłączenia z zakresu stosowania dyrektywy 2001/18 mutagenezy losowej stosowanej in vitro i mutagenezy ukierunkowanej. Trybunał nie wypowiedział się natomiast wyraźnie w przedmiocie metody mutagenezy losowej stosowanej in vitro, która właśnie stanowiła przedmiot sporu w tej sprawie. Rzecznik generalny Maciej Szpunar uściślił również, że rozstrzygnięcie sporu zależy od odpowiedzi, której należy udzielić na pytanie o ewentualne wyłączenie metody mutagenezy losowej stosowanej in vitro z zakresu stosowania dyrektywy 2001/18.

Odnosnie do dwóch kryteriów wynikających z orzeczenia Confédération paysanne i in. dotyczących wyłączenia z zakresu stosowania dyrektywy 2001/18 pewnych technik lub metod mutagenezy, pierwszy rzecznik generalny podkreślił, że ich zastosowanie **przy ocenie bezpieczeństwa mutagenezy in vitro może przynieść rozbieżne wyniki w zależności od jednostki podlegającego takiej hodowli, rodząc ryzyko niejasności co do zakresu**

¹ Wyrok z dnia 25 stycznia 2018 r., Confédération paysanne i in., [C-528/16](#) (zobacz komunikat prasowy nr [111/18](#)).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG (Dz.U. 2001, L 106, s. 1).

stosowania dyrektywy 2001/18, a w konsekwencji w sposób nieunikniony naruszałoby jednolitość wykładni prawa Unii. W tym względzie M. Szpunar zaproponował Trybunałowi, aby ostatecznie rozstrzygnął kwestię, czy mutageneza losowa in vitro jest wyłączona z zakresu stosowania tej dyrektywy 2001/18.

Według pierwszego rzecznika generalnego Macieja Szpunara pytania prejudycjalne niewątpliwie nie dotyczą różnic między uzyskanymi roślinami, lecz metod wykorzystywanych do ich uzyskania. Niemniej celem dyrektywy 2001/18 nie jest uregulowanie metod modyfikacji genetycznej, lecz ustanowienie procedury zezwalania na uwalnianie do środowiska organizmów uzyskanych za pomocą tych metod. W tym względzie technika lub metoda modyfikacji genetycznej, która może być wyłączona z zakresu stosowania dyrektywy 2001/18 dotyczy zatem **nie mutagenezy jako takiej, lecz organizmów uzyskanych za pomocą tej metody. Identyfikacja tych organizmów sprawia zatem, że zróżnicowane traktowanie metod wykorzystywanych do ich uzyskania jest nieuzasadnione.**

Jeśli chodzi ponadto o rozróżnienie między mutagenezą losową in vivo a mutagenezą losową in vitro, pierwszy rzecznik generalny jest zdania, **opierając się na sprawozdaniu wstępnym Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i opinii wysokiej rady ds. biotechnologii, że nie jest ono uzasadnione naukowo, i że odmiennie traktowanie organizmów uzyskanych za pomocą tych dwóch technik nie jest również uzasadnione z prawnego punktu widzenia**, ponieważ **nic w tekście dyrektywy 2001/18 nie wskazuje na to, że prawodawca Unii chciał odmiennie traktować techniki mutagenezy w zależności od materiału, do którego mutageneza została zastosowana.** Ponadto nic nie wskazuje, aby prawodawca Unii przykładał wagę do powiązania techniki wyłączonej z zakresu stosowania dyrektywy 2001/18 z hodowlą in vitro.

W tych okolicznościach pierwszy rzecznik generalny **zaproponował, aby Trybunał potwierdził wyłączenie mutagenezy losowej in vitro z zakresu stosowania dyrektywy 2001/18.**

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

